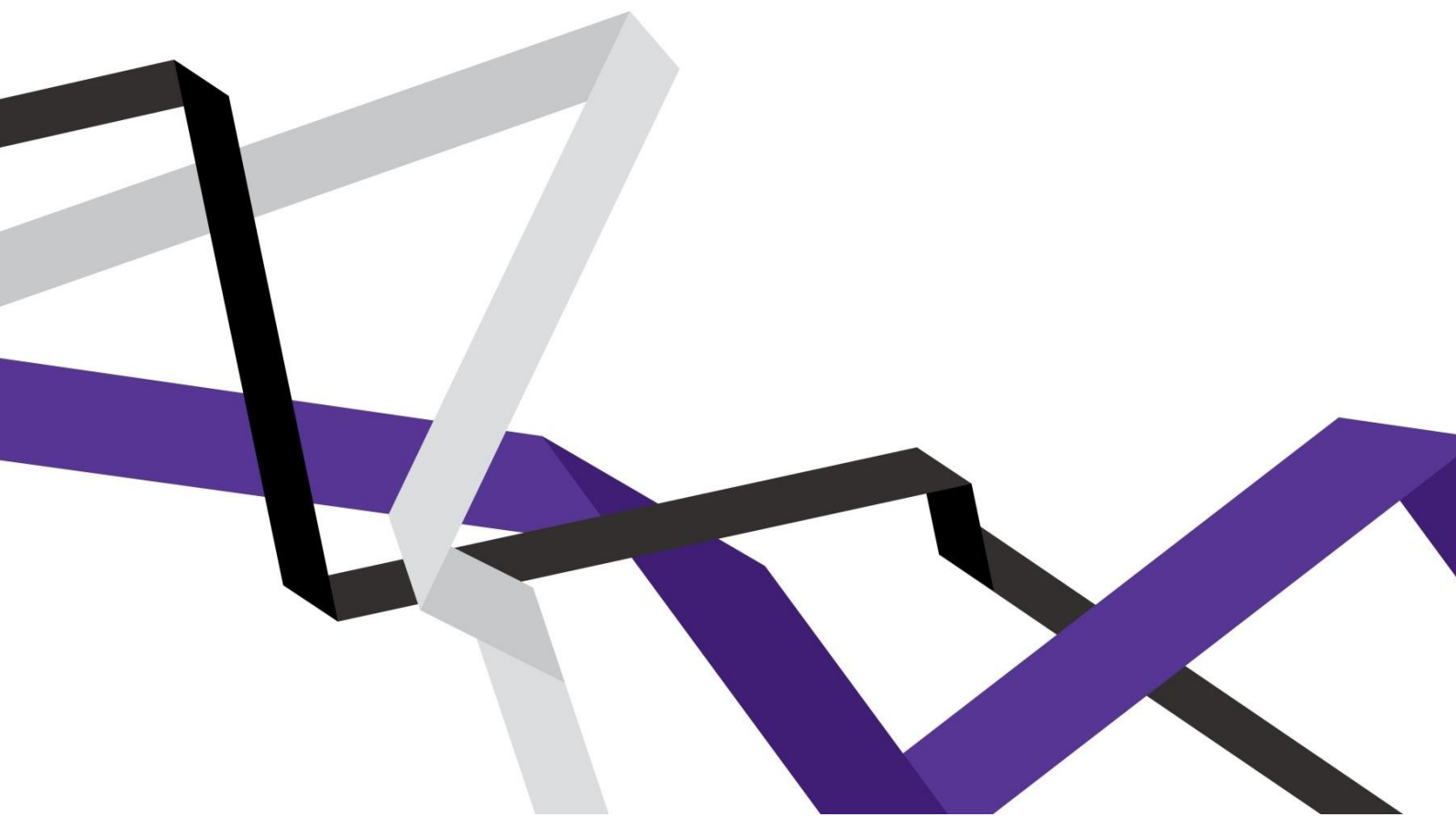

Små og mellemstore virksomheder
Konjunkturvurdering

1. kvartal 2018

Fakta om undersøgelsen

SMVdanmarks konjunkturanalyse er baseret på et spørgeskema udsendt til godt 2.100 respondenter, hvoraf 802 små og mellemstore virksomheder har deltaget. I alt 766 respondenter har besvaret hele spørgeskemaet, mens 36 respondenter har givet nogle svar. Virksomhederne beskæftiger sig inden for byggeri, mindre industri, butikshåndværk, autoreparation og beslægtede servicefag. Svarene er indsamlet i perioden 15. februar – 1. marts 2018.

Om SMVdanmark

SMVdanmark arbejder for at sikre små og mellemstore virksomheder de bedste betingelser for vækst og udvikling. Vi tager os af små og mellemstore virksomheders interesser over for politikere og øvrige myndigheder både i Danmark og EU. SMVdanmark blev stiftet i 1879 og repræsenterer i dag knap 18.000 små og mellemstore virksomheder indenfor byggeri, industri, auto, service og butiksfag. Medlemskaren repræsenterer en stor og mangfoldig del af dansk erhvervsliv. Medlemsvirksomhederne repræsenterer både traditionelle håndværksfag, højteknologiske fremstillingsvirksomheder og helt nye fagområder som it, design og grafiske fag. Og de bidrager alle til at skabe nye arbejds- og uddannelsespladser.

SMVdanmarks SMV-konjunkturvurdering – marts 2018

ISSN: 1901-9084

SMVdanmarks SMV-konjunkturvurdering udgives af SMVdanmark 4 gange årligt. SMV-konjunkturvurderingen kan hentes gratis på SMVdanmarks hjemmeside.

Redaktionen af nærværende udgave er afsluttet 15. marts 2018.

Henvendelse vedrørende analysen:

SMVdanmark • Islands Brygge 26 • 2300 København S

Tlf. +45 33 93 20 00 • Fax +45 33 32 01 74 • www.SMVdanmark.dk

Ansv. red.: Lars Magnus Christensen (christensen@SMVdanmark.dk)

Redaktion: Lasse Hounsgaard Christensen (hounsgaard@SMVdanmark.dk) og
Jonas Abildgaard Lohse (lohse@SMVdanmark.dk)

Indhold

Resumé	4
Hovedpointer fra undersøgelsen.....	4
Konjunkturbarometeret falder i indeværende kvartal.....	5
Danmarks økonomiske situation	5
Investeringslysten.....	5
Virksomhedernes økonomiske situation.....	5
Forventninger til året resultat	5
SMVdanmarks Konjunkturbarometer	5
Danmarks økonomiske situation vurderes stadig bedre end virksomhedernes.....	6
Eksporttilliden falder igen	8
SMV'erne forventer stadig mindre aktivitet i de kommende 3 måneder	9
Ordretilliden fordelt på brancher	10
Beskæftigelsestilliden falder, men forbliver på højt niveau.....	10
Udbudsindekset stiger igen	11
Bilag.....	13
Beregning af SMV-konjunkturbarometeret	13

Resumé

Optimismen falder igen en smule hos SMV'erne, men forbliver på et højt niveau. Dette ses i SMVdanmarks Konjunkturbarometer, som falder med 1 procentpoint fra 27 pct. til 26 pct. Barometeret befinder sig fortsat på et højt, stabilt niveau og 1 procentpoint over samme tidspunkt sidste år, hvor det 1. kvartal 2017 landede på 25 pct. Dette fald på 1 procentpoint skal ses i lyset af, at tre ud af fire parametre falder i konjunkturbarometeret. SMV'ernes forventninger til Danmarks økonomiske situation falder således med 6 procentpoint fra 48 pct. til 42 pct. SMV'ernes forventninger til virksomhedens økonomiske situation falder med 4 procentpoint fra 24 pct. til 20 pct., mens investeringslysten falder 4 procentpoint fra 12 pct. til 8 pct. Forventningerne til årets resultat stiger, som det eneste parameter, med hele 9 procentpoint fra 22 pct. til 31 pct., hvilket er med til, at konjunkturbarometeret samlet kun falder med 1 procentpoint.

Gabet mellem virksomhedernes vurdering af Danmarks økonomiske situation og deres egen økonomiske situation er nu 22 procentpoint. Eksporttilliden falder fortsat en lille smule, 1 procentpoint, men er stadig på et fornuftigt niveau. Den sæsonkorrigerede ordretillid falder med 5 nettotal, mens den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falder med 1 nettotal, men forbliver på et højt niveau. Perioden med stigninger i udbudsindekset fortsætter i indeværende kvartal og er nu på højeste niveau siden 3. kvartal i 2015.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Vurderingen af virksomhedernes økonomiske situation falder med 4 procentpoint fra 24 pct. til 20 pct.
- Forventningerne til årets resultat stiger med 9 procentpoint fra 22 pct. til 31 pct.
- Afstanden mellem vurderingen af Danmarks økonomiske situation og virksomhedernes falder med 2 procentpoint, hvor vurderingen af den danske økonomi nu ligger 22 procentpoint over vurderingen af virksomhedernes økonomi.
- Eksporttilliden falder en smule i forhold til seneste kvartal, men er stadig på et stabilt niveau. Eksporttilliden falder med 1 nettotal fra nettotal 12 til nettotal 11.
- Den sæsonkorrigerede ordretillid falder med 5 nettotal fra nettotal 16 til nettotal 11.
- Den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falder med 1 procentpoint fra nettotal 8 til nettotal 7, som stadig er et højt niveau.
- Udbudsindekset stiger igen i indeværende kvartal – denne gang med hele 11 indekstal fra indeks 122 til indeks 133. Det højest målte siden 3. kvartal i 2015, hvor tallet var indeks 153.

Konjunkturbarometeret falder i indeværende kvartal

Danmarks økonomiske situation

SMV'erne vurderer stadig Danmarks økonomiske situation højt. Vurderingen af Danmarks økonomiske situation falder dog med hele 6 procentpoint fra 48 pct. til 42 pct. Faldet sker hovedsageligt på baggrund af, at der er færre virksomheder, som mener, at Danmarks økonomiske situation er bedre nu sammenlignet med samme tidspunkt sidste år. Samtidig er der stilstand i antallet af virksomheder, som mener, at Danmarks økonomiske situation er dårligere nu sammenlignet med samme tidspunkt sidste år.

Investeringslysten

SMV'erne vurderer, at det er blevet mindre lukrativt at investere i produktionsudvidelser i indeværende kvartal sammenlignet med samme tidspunkt sidste år. Der sker et fald på 4 procentpoint i investeringslysten. Dette betyder, at investeringslysten falder fra 12 pct. til 8 pct. Igen er det, fordi der er færre virksomheder, som mener, at det er bedre at investere i produktionsudvidelser nu sammenlignet med samme tidspunkt sidste år. Dette sker samtidig med, at der er stilstand i antallet af virksomheder, som mener, at det er dårligere at investere nu i forhold til for ét år siden.

Virksomhedernes økonomiske situation

Virksomhedernes vurdering af deres økonomiske situation er faldet i indeværende kvartal. Virksomhedernes økonomiske situation falder med 4 procentpoint i forhold til sidste kvartal. Der er i indeværende kvartal 36 pct. af virksomhederne, som vurderer, at deres økonomiske situation er bedre end for et år siden. Det er et fald på 6 procentpoint i forhold til seneste kvartal. Der sker samtidig et fald på 3 procentpoint fra 18 pct. til 15 pct. i andelen af virksomheder, som vurderer, at deres økonomiske situation er dårligere nu end samme tidspunkt sidste år. Det betyder, at virksomhedernes vurdering af deres økonomiske situation er faldet med 4 procentpoint fra 24 pct. til 20 pct.

Forventninger til årets resultat

Forventningerne til årets resultat er dette kvartals "højdespringer". Forventningerne til årets resultat stiger med hele 9 procentpoint fra 22 pct. til 31 pct., og er således det højeste målte siden 1. kvartal 2014. Stigningen skyldes et fald på 7 procentpoint i andelen af virksomheder, som forventer, at resultatet bliver dårligere i forhold til sidste år. Der sker ingen ændring i andelen af virksomheder, som forventer, at årets resultat bliver bedre sammenlignet med sidste år.

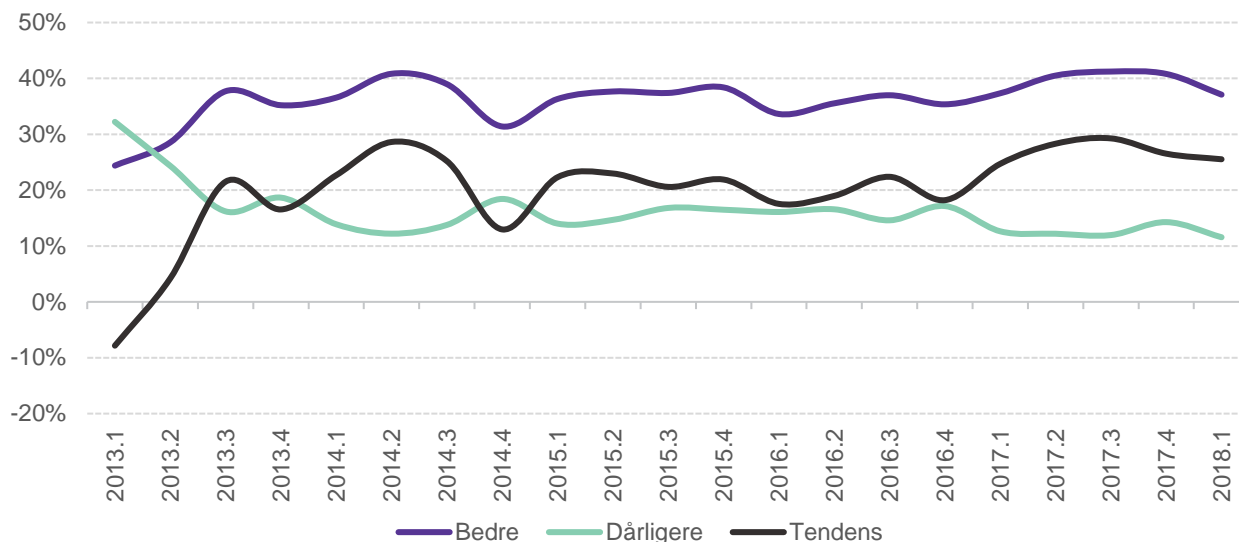
SMVdanmarks Konjunkturbarometer

SMVdanmarks Konjunkturbarometer falder. Barometeret falder i indeværende kvartal med 1 procentpoint fra 27 pct. til 26 pct. Dette betyder, at konjunkturbarometeret falder for andet kvartal igen. Sammenlignes der med de seneste 5 år, befinder konjunkturbarometeret sig højt, idet dette kvartals konjunkturbarometer kun overgås af de tre seneste kvartaler i 2017 samt 2. kvartal i 2014.

I forhold til sidste kvartal er der sket et fald i overvægten af positive virksomheder på 4 procentpoint. Samtidig er antallet af negative virksomheder faktisk faldet med 2 procentpoint, således at det samlede fald ender på 2 procentpoint. Det er tre ud af fire konjunkturspørgsmål, der er med til at trække konjunkturbarometeret ned i indeværende kvartal. Det er kun forventningerne til årets resultat, som

trækker konjunkturbarometeret op i dette kvartal, idet forventningerne falder med hele 9 procentpoint.

Figur 1: SMVdanmarks Konjunkturbarometer

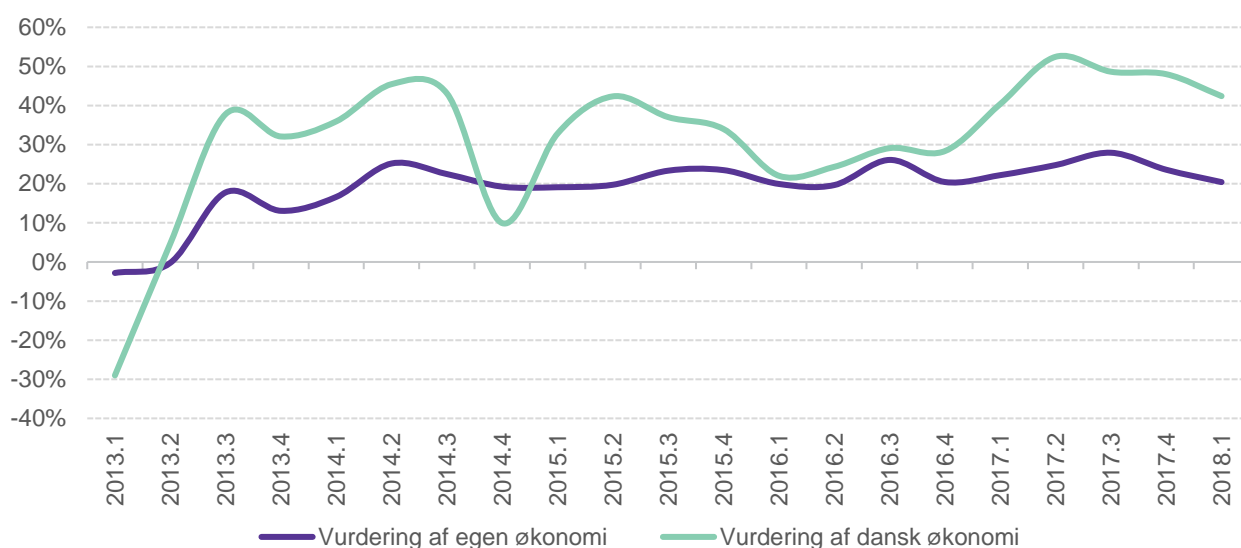
Antal respondenter: 791

Danmarks økonomiske situation vurderes stadig bedre end virksomhedernes

Efter den store indsnævring i 2016 mellem virksomhedernes og Danmarks økonomiske situation blev afstanden i 2017 øget. I 1. kvartal 2018 ser tendensen måske ud til at vende igen, idet gabet er blevet mindre. Den store afstand skyldes primært, at vurderingen af Danmarks økonomiske situation er steget med 20 procentpoint fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017. Afstanden er dog faldet i indeværende kvartal med 6 procentpoint. Den er derfor nu på 42 pct., hvor den i sidste kvartal var på 48 pct.

Samtidig er virksomhedernes vurdering af deres økonomiske situation i samme periode, 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017, steget med 4 procentpoint. I indeværende kvartal er virksomhedernes vurdering af deres egen økonomiske situation faldet med 4 procentpoint. Dette medfører, at gabet mellem virksomhedernes økonomiske situation og Danmarks økonomiske situation i indeværende kvartal er på 20 pct., hvor den i sidste kvartal var på 24 pct.

Figur 2: Forholdet mellem Danmarks og virksomhedernes økonomiske situation

Antal respondenter Danmarks økonomi: 791

Antal respondenter virksomhedernes økonomi: 795

På tværs af brancherne vurderer SMV'erne konjunkturbarometeret forskelligt. De mest positive brancher er industri og byggeri, som begge lander på 30 pct. på konjunkturbarometeret. Industriens konjunkturbarometer falder med 3 procentpoint fra 33 pct. til 30 pct., og byggebranchens konjunkturvurdering er faldet med 2 procentpoint fra 32 pct. til 30 pct. Efter industri- og byggebranchen er den tredje mest positive branche servicebranchen. Det ses med et konjunkturbarometer på 22 pct. Det betyder, at servicebranchens konjunkturbarometer er faldet med 2 procentpoint fra 24 pct. til 22 pct. Den mindst positive branche er butiksbranchen med et konjunkturbarometer på 21 pct. Dog er butiksbranchen den eneste af de fire brancher, som oplever en stigning, idet den stiger med 3 procentpoint fra 18 pct. til de 21 pct.

Hvis man ser på de fire konjunkturspørgsmål, som udgør konjunktoren, er der stor forskel på, hvordan de enkelte brancher svarer. Den første indikator er SMV'ernes vurdering af Danmarks økonomiske situation. Den største positive overvægt af virksomheder er i industri- og byggebranchen, hvor der er en overvægt på 44 pct. af virksomhederne, som vurderer, at Danmarks økonomiske situation er bedre end for et år siden. Den næstmest positive branche er butiksbranchen med en positiv overvægt på 42 pct. Den mindst positive branche er servicebranchen med en positiv overvægt på 39 pct.

Til spørgsmålet om virksomhedernes vurdering af deres egen økonomiske situation er det industribranchen, som har den største positive overvægt af virksomheder, hvor 30 pct. af virksomhederne vurderer deres økonomiske situation bedre nu sammenlignet med sidste år. De næstmest positive brancher er byggebranchen, hvor der er en positiv overvægt af virksomheder på 29 pct., som mener, at virksomhedernes økonomiske situation er bedre på nuværende tidspunkt end samme tidspunkt sidste år. I servicebranchen er det 13 pct., som mener, at virksomhedernes økonomiske situation er bedre på nuværende tidspunkt end samme tidspunkt sidste år. Til sidst er den mindst positive branche butiksbranchen med en positiv overvægt af virksomheder på 10 pct., som mener, at virksomhedernes økonomiske situation er bedre på nuværende tidspunkt end på samme tidspunkt sidste år.

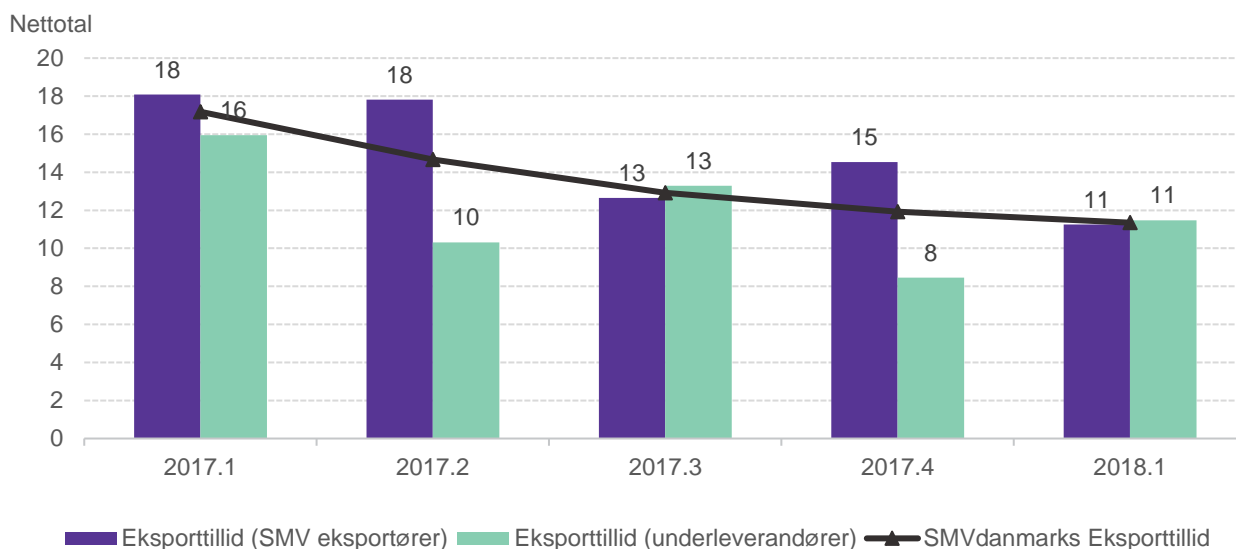
Ved virksomhedernes vurdering af årets resultat i forhold til samme tidspunkt sidste år er den mest positive branche byggebranchen, som har de højeste forventninger til årets resultat med en positiv overvægt af virksomheder på 35 pct. Herefter kommer industribranchen med en positiv overvægt af virksomheder på 31 pct., og den tredje mest positive branche er butiksbranchen, som har en positiv overvægt af virksomheder på 28 pct. Den branche, som er mindst positiv, er servicebranchen med en positiv overvægt af virksomheder på 27 pct. Alle fire brancher ligger dermed tæt, og alle fire brancher ligger også højt sammenlignet med tidligere.

Det sidste parameter er investeringslysten. Her er det industribranchen, som er mest positiv med en positiv overvægt af virksomheder på 14 pct. Lige efter kommer byggebranchen, som har en positiv overvægt af virksomheder på 11 pct. Herefter kommer den tredje mest positive branche, som er servicebranchen med en positiv overvægt af virksomheder på 8 pct. Den mindst positive af alle brancherne er butiksbranchen, som har en positiv overvægt af virksomheder på 3 pct.

Eksporttilliden falder igen

Eksporttilliden falder, men befinder sig stadig på et fornuftigt niveau. Efter eksporttilliden faldt til nettotal 6 i 3. kvartal 2016, som var det hidtil lavest målte, steg den i 4. kvartal i 2016 samt 1. kvartal i 2017, hvorefter den er faldet en smule siden da. Eksportørernes eksporttillid falder med 4 nettotal fra nettotal 15 til nettotal 11 i indeværende kvartal. Dog stiger underleverandørernes eksporttillid med 3 nettotal fra nettotal 8 til nettotal 11. Det medfører, at den samlede eksporttillid falder med 1 nettotal fra nettotal 12 til nettotal 11. Til trods for endnu et fald er eksporttilliden stadig på et fornuftigt niveau sammenlignet med de seneste 5 år, hvor 2. og 3. kvartal i 2017 skiller sig ud med de to højeste nettotal målt siden 2. kvartal 2012.

Figur 3: SMVdanmarks Eksporttillid

Antal respondenter SMV-eksportører: 80

Antal respondenter underleverandører: 61

Forklaring

Et positivt netttotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer, at eksporten i deres egen/den virksomhed, de leverer til, vil stige i løbet af de næste tre måneder. Omvendt betyder et negativt netttotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer, at eksporten vil falde.

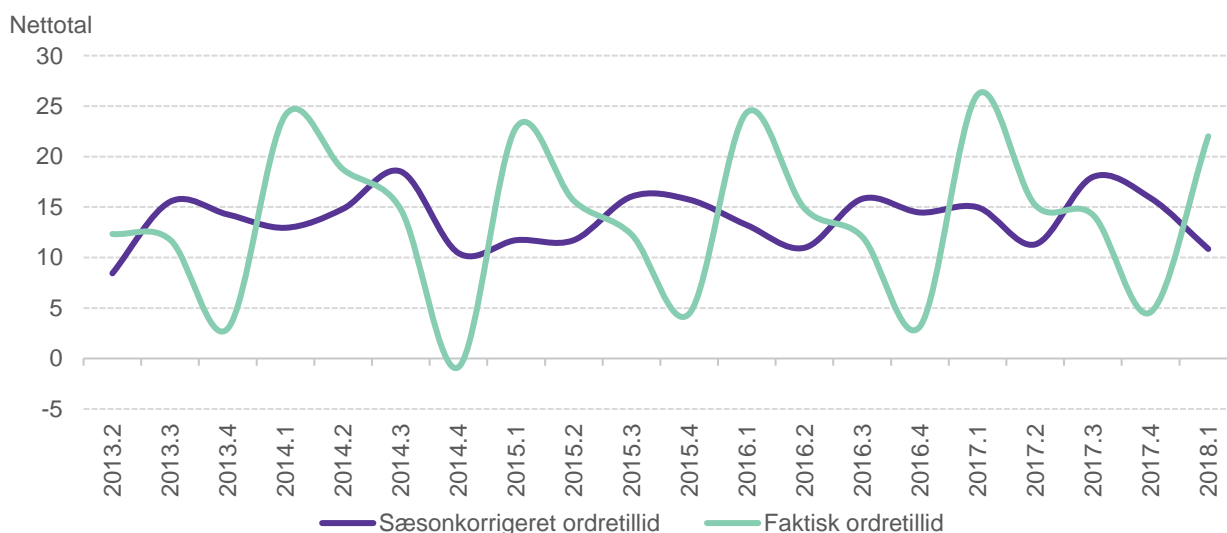
SMVdanmark mener...

At det skal være nemt for SMV'er at eksportere til udlandet. Eksport udgør et vigtigt element i videreudviklingen af en virksomhed. De offentlige tilskudsmidler til eksportfremme bør derfor reserveres til SMV'erne og ikke til store virksomheder, som allerede selv har den fornødne kapital. Det skal desuden være lettere for SMV'er at få adgang til de offentlige rådgivnings- og støtteordninger relateret til eksport.

SMV'erne forventer stadig mindre aktivitet i de kommende 3 måneder

Den faktiske ordretillid oplever en kæmpe stigning i indeværende kvartal på hele 17 netttotal fra netttotal 5 til netttotal 22. Ses der i stedet på den sæsonkorrigerede ordretillid, falder denne dog med hele 5 netttotal fra netttotal 16 til netttotal 11 og fortsætter dermed med at falde for andet kvartal i træk. Den sæsonkorrigerede ordretillid er dog stadig på et stabilt niveau, når der sammenlignes med de seneste par år, idet den var oppe på et meget højt niveau i 3. kvartal 2017.

Figur 4: SMVdanmarks sæsonkorrigerede ordretillid

Antal respondenter: 797

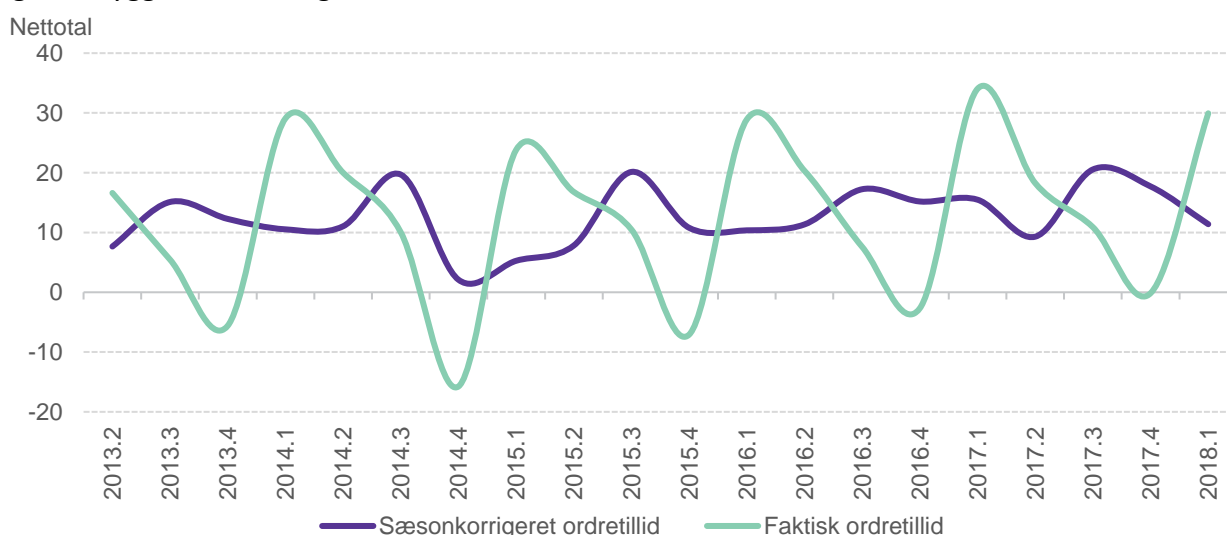
Forklaring

Et positivt netttotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer at få flere ordrer om tre måneder sammenlignet med nu. Omvendt betyder et negativt netttotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer færre ordrer.

Ordretilliden fordelt på brancher

Der er ikke stor variation i ordretilliden, når der ses på de forskellige brancher. Højest er den sæsonkorrigerede ordretillid dog for industrivirksomheder med et netttotal på 12. Industribranchens sæsonkorrigerede ordretillid falder med hele 10 netttotal fra netttotal 22. Lige efter kommer butiks- og byggevirksomhederne med en sæsonkorrigeret ordretillid på netttotal 11. Butiksbranchen kom fra netttotal 13, dermed falder den med kun 2 netttotal. Byggebranchen falder med hele 7 netttotal fra netttotal 18. Servicebranchen ligger sidst med et netttotal på 9, der kommer efter et fald på 4 netttotal fra netttotal 13. Dermed oplever alle brancher et fald i den sæsonkorrigerede ordretillid, og alle brancher bidrager dermed til det samlede fald.

Figur 5: Byggesæsonkorrigeret ordretillid

Antal respondenter: 324

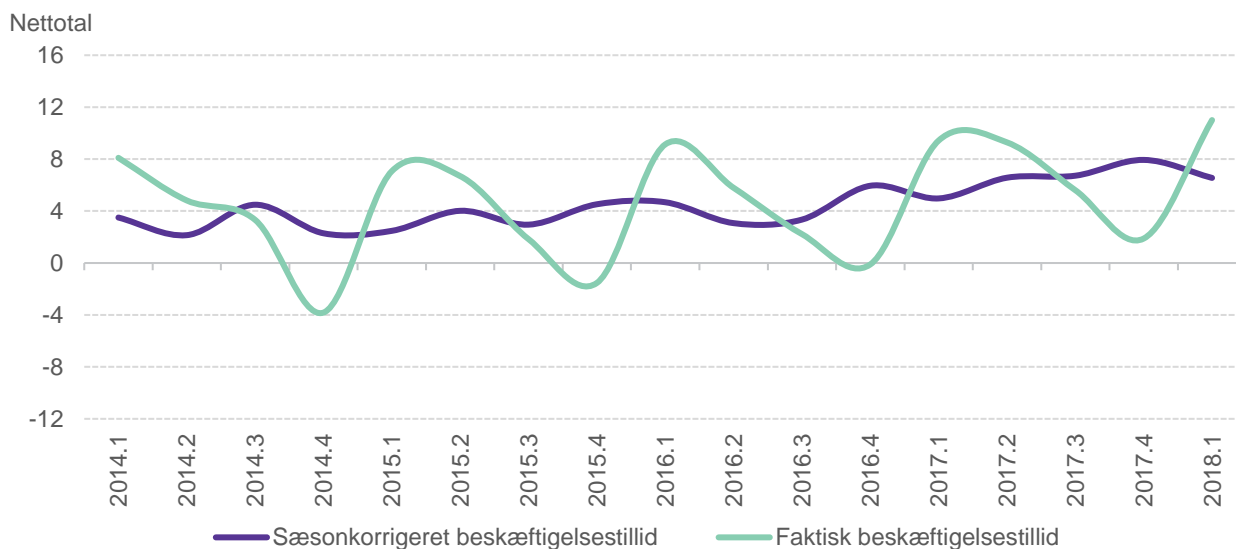
Beskæftigelsestilliden falder, men forbliver på højt niveau

Den faktiske beskæftigelsestillid stiger med 9 netttotal fra netttotal 2 til netttotal 11, mens den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falder 1 netttotal fra netttotal 8 til netttotal 7, hvilket betyder, at den stadig er på et højt niveau.

Ser man på fordelingen på brancherne, er det især byggebranchen, der oplever en forbedring, idet den stiger med 17 netttotal fra netttotal 0 til netttotal 17. Butiksbranchen oplever også en stor stigning, idet den stiger med 13 netttotal fra netttotal -2 til netttotal 11. Industribranchens netttotal er også 11, men det er kun en stigning på 1 netttotal fra netttotal 10. Servicebranchens netttotal er uændret og forbliver dermed på netttotal 3.

På trods af flere stigninger falder den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid alligevel, idet den faktiske beskæftigelsestillid normalt stiger mere i 1. kvartal. Stigningen i indeværende kvartal er derfor mindre end normalen. Derfor kan den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falde, men den er dog stadig på et højt niveau.

Figur 6: SMVdanmarks sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid

Antal respondenter: 794

Forklaring

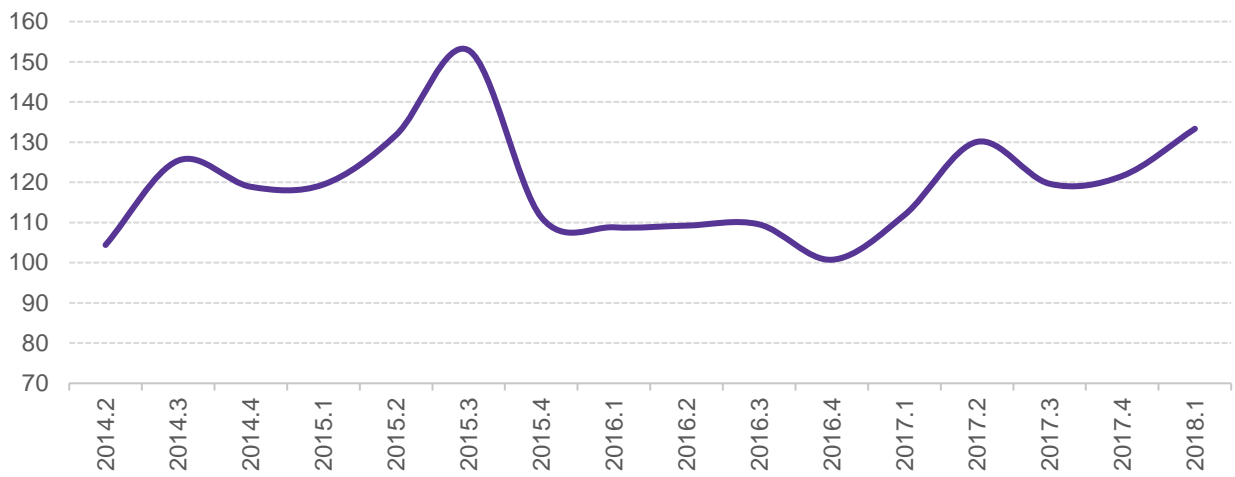
Et positivt netttotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer at få flere medarbejdere i deres virksomhed i løbet af de næste tre måneder sammenlignet med nu. Omvendt betyder et negativt netttotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer at have færre medarbejdere i deres virksomhed.

Udbudsindekset stiger igen

Efter udbudsindeksets store fald i 4. kvartal 2015 har indekset gennem det meste af 2016 været stagneret med et lille fald i 4. kvartal af 2016. Men efter en stigning i både 1. kvartal og 2. kvartal 2017 oplevede udbudsindekset et fald i 3. kvartal sidste år, men steg herefter en lille smule i 4. kvartal 2017. Den stigning bliver overgået i indeværende kvartal, hvor udbudsindekset stiger med 11 indksetal fra indeks 122 til indeks 133. Dette betyder, at SMV'erne mener, at kommunerne er blevet lidt bedre til at udbyde deres opgaver i mindre klumper, så de små og mellemstore virksomheder har mulighed for at byde på dem.

Figur 7: SMVdanmarks Udbudsindeks

Indeks: 2011.1 = 100

Antal respondenter: 312

SMVdanmark, marts 2018

Bilag

Beregning af SMV-konjunkturbarometeret

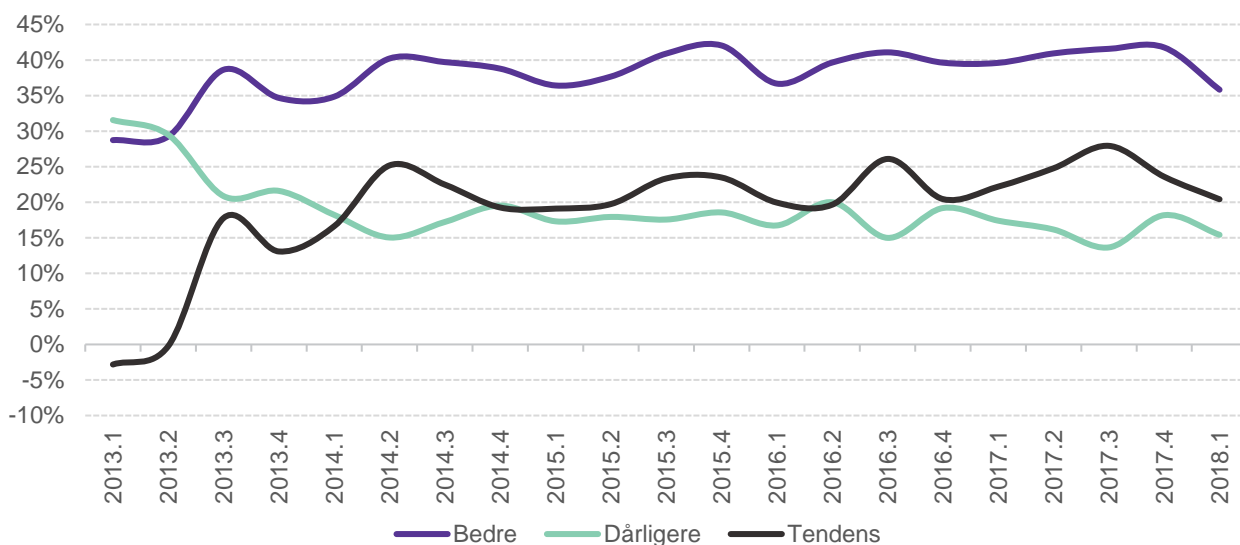
Beregningen af SMV-konjunkturbarometeret er baseret på følgende 4 spørgsmål:

1. Hvordan vurderer du virksomhedens generelle økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt året før?
2. Hvordan forventer du på nuværende tidspunkt, at virksomhedens resultat for indeværende år bliver i forhold til resultatet for sidste år?
3. Hvor fordelagtigt mener du, at det er at investere i produktionsudvidelser på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?
4. Hvordan vurderer du Danmarks økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

Der er foretaget en vejning af svarene, så hver af de hovedbrancher, der indgår i panelet, får den samme vægt, som branchen har på landsplan. Service indeholder kun udvalgte servicefag.

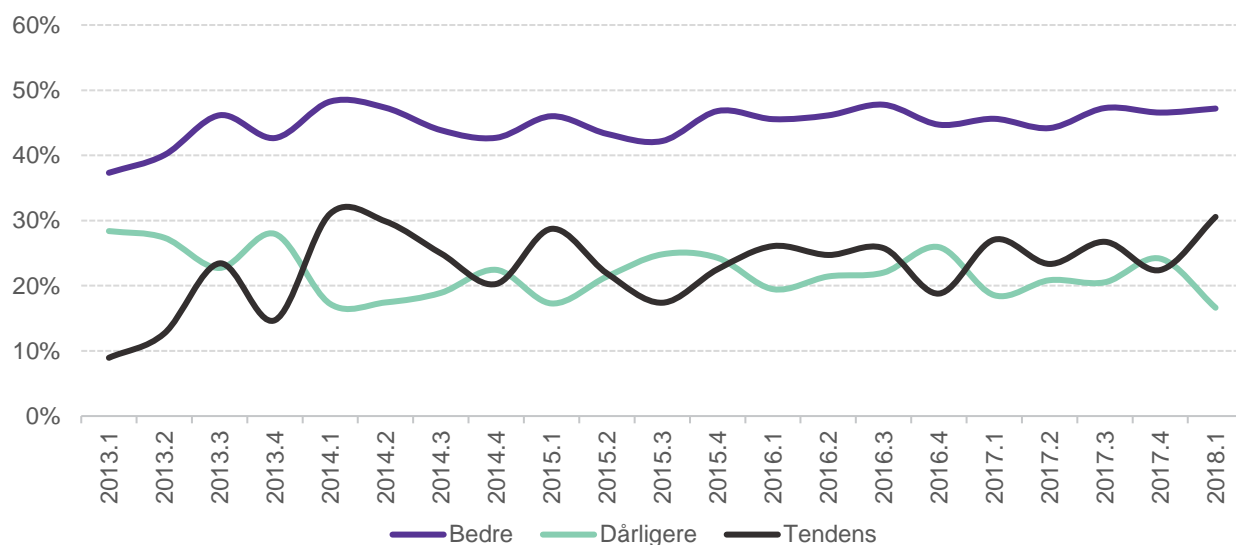
Se figurerne på næste side.

Figur 8. Hvordan vurderer du virksomhedens generelle økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt året før?

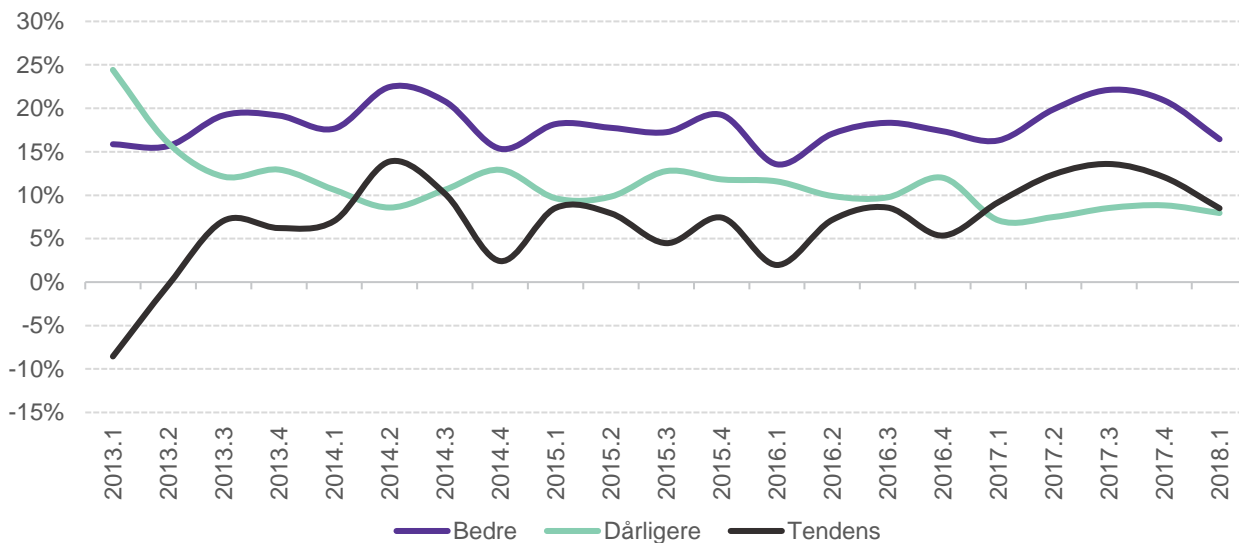
Antal respondenter: 791

Figur 9. Hvordan forventer du på nuværende tidspunkt, at virksomhedens resultat for indeværende år bliver i forhold til resultatet sidste år?

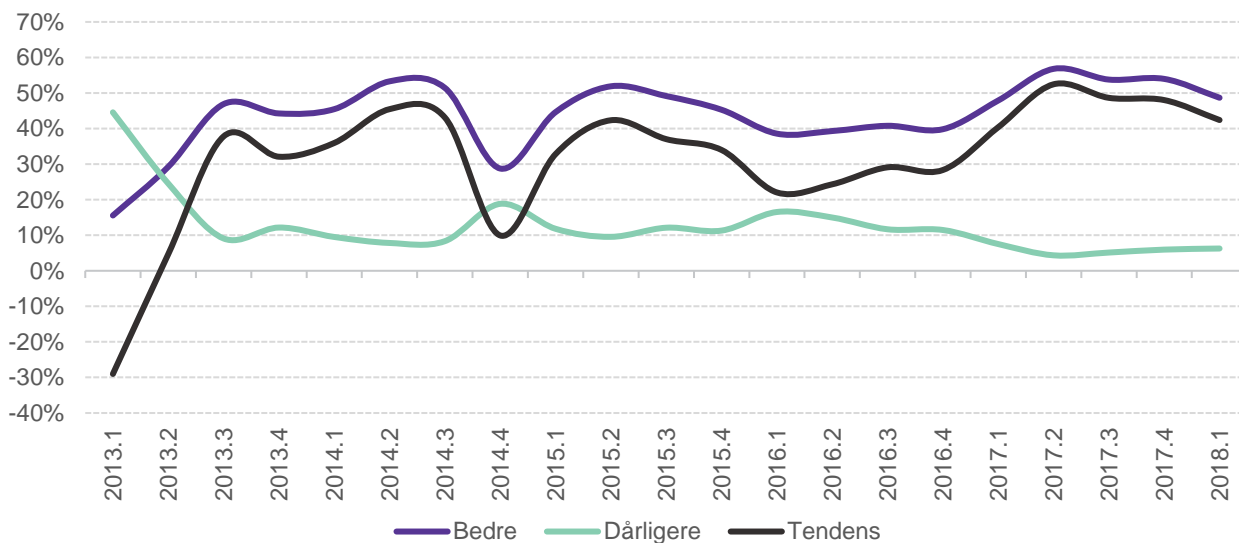
Antal respondenter: 791

Figur 10. Hvor fordelagtigt mener du, at det er at investere i produktionsudvidelser på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt året før?

Antal respondenter: 788

Figur 11. Hvordan vurderer du Danmarks økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

Antal respondenter: 795